

GRAMATIČKO ZNANJE ENGLSKOGA KAO STRANOGA JEZIKA U STUDENATA I STUDENTICA KINEZILOGIJE

Darija Omrčen*

Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Leksičko je znanje neodvojivo od gramatičkoga znanja, te poučavanje engleskoga kao stranoga jezika treba usmjeriti ka stjecanju obje vrste znanja. Cilj je analize bio utvrditi postoje li razlike između nezavisnih skupina ispitanika s obzirom na spol i jezik kojim su pisane internetske stranice koje ispitanik posjećuje te znanje kojih je gramatičkih konstrukcija važno za uspjeh na instrumentu za procjenu gramatičkoga znanja u engleskome kao stranome jeziku. Analiza je napravljena na uzorku od 90 ispitanika, studenata 3. studijske godine Kineziološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a mjerni se instrument za procjenu gramatičkoga znanja sastojao od šest testova. Za analizu razlika s obzirom na varijable *spol* i *jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje posjećujem* upotrijebljene su analiza varijance i Mann-Whitneyev U test. Rezultati su analiza razlika pokazali da spol nije bio presudan za gramatičko znanje engleskoga kao stranoga jezika, dok su ispitanici koji su posjećivali internetske stranice pisane engleskim jezikom bili bolji na testu u kojemu je trebalo napisati pravilan prefiks ispred zadanih imenica od onih koji su posjećivali stranice pisane nekim drugim jezikom. Regresijska je analiza ukazala na važnost poznavanja gramatičkih konstrukcija koje podrazumijevaju više razine leksičkoga znanja, ali i više razine međusobnoga odnosa leksičkoga i gramatičkoga znanja za ukupno gramatičko znanje:

Ključne riječi: gramatika, znanje, vokabular, strani jezik

* Darija Omrčen, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, darija.omrcen@kif.hr

1. UVOD

Poučavanje jezika struke uvelike je usredotočeno na poučavanje stručnoga vokabulara. Naime, za razliku od nekadašnjega stajališta da gramatika predstavlja „kosti jezika“ (Hill, 2001:47), danas se zna da se jezik sastoji od „leksičkih blokova pripremljenih za daljnju uporabu“. Prema Hillu (2001), jezik je u osnovi leksički, a jezični se obrasci slažu u rasponu – od onih koji su potpuno određeni i koji nisu generativni (engl. *non-generative*), do onih koji omogućavaju, uz neka ograničenja, visoki stupanj generalizacije.

Prema tradicionalnome poimanju jezika, rječnik je, odnosno vokabular odvojen od gramatike. Međutim, leksički pristup napušta to tradicionalno shvaćanje. U leksičkome je pristupu nastavi stranih jezika glavni predmet istraživanja i poučavanja leksem i njegova generativna mogućnost (Bergovec, 2007). To je razlog zašto poučavanje vokabulara nije moguće potpuno odvojiti od poučavanja gramatike. Drugim riječima, jedno od važnih obilježja leksičkoga pristupa poučavanju i učenju stranoga jezika jest da se jezik sastoji od 'gramatikaliziranoga leksika' (engl. *grammaticalised lexis*) (Lewis, 1993:89). Stoga je jedna od mogućih strategija poučavanja vokabulara povezivanje sa znanjem morfologije. Naime, prema tradicionalnijem pristupu u istraživanjima, vrsta riječi i morfologija dva su najočiglednija aspekta leksika, odnosno gramatike (Schmitt, 2000). Veliki broj istraživanja pokazuje kako razlike u morfološkoj strukturi raznih jezika imaju sve veću ulogu u tome kako morfologija utječe na dosjećanje riječi (Felty, 2007). Ta su istraživanja provedena na različitim jezicima i pokazala su da jezici s bogatom morfologijom imaju značajniji morfološki učinak na dosjećanje riječi od jezika s relativno 'siromašnom' morfologijom. Ye i Zhou (2009) kažu da se značenja rečenica moraju graditi na sintaktičkim okvirima. Međutim, Christianson *et al.* (2001), kao i Sanford i Sturt (2002) te Ferreira (2003) smatraju da interpretacije nisu uvijek konzistentne sa sintaktičkim oblicima, osobito kod sintaktički složenih, nekanoničkih ili višeznačnih rečenica.

Istraživanja gramatičkih konstrukcija kreću se npr. od frekvencije rečenica, riječi te imenskih i glagolskih fraza (Roland *et al.*, 2007), složenih fraza unutar morfoloških riječi (Sato, 2010), preko stvaranja složene sintakse (Mellow, 2008), analize subjekta, teme i logike kao 'ulaznih vrata' u diskurs koja omogućavaju gramatičko razmišljanje

(Teruya, 2009), utjecaja prozodije na obradu jezika (Carlson *et al.*, 2009), do tumačenja povratnih anafora (Ying, 2005), sintaktičke analize naslova medicinskih istraživačkih radova (Wang i Bai, 2007), uloge relativnih rečenica u ovladavanju engleskim kao stranim jezikom (Allen, 2009) i metalingvističkoga znanja u ovladavanju stranim jezikom i u njegovoj uporabi (Hu, 2011), važnosti poučavanja gramatike u ovladavanju stranim jezikom (Özkan i Kesen, 2009) te analize povezanosti stavova nastavnika i njihova odabira načina poučavanja gramatike (Phipps i Borg, 2009). Stoga u poučavanju jezika struke valja posvetiti pažnju i poučavanju gramatike, i to u opsegu potrebnom za njegovo ovladavanje.

U ovome se radu analizira gramatičko znanje koje ispitanici imaju na početku kolegija iz engleskoga jezika struke na sveučilišnome studiju kineziologije kako bi se prema dobivenim rezultatima lakše oblikovao dio programa toga kolegija koji se odnosi na obradu gramatičkih konstrukcija. Prvi je cilj utvrditi postoje li razlike između nezavisnih skupina ispitanika s obzirom na njihov spol s jedne strane i, s druge, s obzirom na jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje ispitanik posjećuje. Drugi je cilj dobiti uvid u strukturu gramatičkoga znanja ispitanika, odnosno ukazati na važnost poznavanja pojedinih gramatičkih konstrukcija za uspjeh na testu gramatičkoga znanja u engleskome kao stranome jeziku. U skladu s navedenim ciljevima moguće je postaviti sljedeće hipoteze istraživanja:

H1 – Postoje značajne razlike u gramatičkome znanju engleskoga kao stranoga jezika između ispitanika s obzirom na njihov spol i s obzirom na jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje ispitanik posjećuje.

H2 – Poznavanje pojedinih gramatičkih konstrukcija važno je za uspjeh na instrumentu za procjenu gramatičkoga znanja engleskoga kao stranoga jezika.

2. METODE

Analiza je napravljena na uzorku od 90 ispitanika, studenata (n=44; 48,9%) i studentica (n=46; 51,1%) 3. studijske godine Kineziološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Istraživanje je provedeno na samome početku nastave iz kolegija u kojemu se poučava engleski kao strani jezik struke. Mjerni je instrument za procjenu gramatičkoga znanja činilo šest testova.

Prvi se test sastojao od deset rečenica na engleskome jeziku unutar kojih su se nalazile različite vrste nezavisnih rečenica. Cilj je zadatka bio točno prevesti rečenice s engleskoga na hrvatski jezik. U drugome su zadatku bile zadane četiri izjavne rečenice na engleskome jeziku. Zadatak je bio na svaku od zadanih rečenica postaviti jedno pitanje, također na engleskome jeziku. U trećemu su testu bile zadane četiri aktivne rečenice na engleskome jeziku koje je trebalo pretvoriti u pasivne. U četvrtome je testu trebalo nadopuniti jednu od dvije rečenice (glavnu ili zavisnu) glagolom u pravilnome glagolskom vremenu ili u zapovjednome načinu. Ukupno su bile zadane četiri rečenice na engleskome jeziku. U petome je testu valjalo zadanih pet riječi na engleskome jeziku dopuniti prikladnim prefiksom kako bi se dobilo značenje navedeno na hrvatskome jeziku pored zadanih riječi, dok je u šestome trebalo napisati množinu šest imenica podrijetlom iz latinskoga i grčkoga jezika.

Točno riješeni zadaci na svim testovima dobili su 1 bod, a djelomično točni 0,5 boda. Rezultati na zadacima unutar svakoga testa su zatim sumirani te se u analizu išlo sa zbrojem točno i djelomično točno riješenih zadataka po testu kao varijablama. Zavisne varijable upotrijebljene u analizi razlika bile su stoga: *prijevod rečenice* (PRIREČEN), *postavljanje pitanja* (PITANJA), *pasivna rečenica* (PASREČEN), *kondicionalne rečenice* (KOREČENI), *prefiksacija* (PREFIKSI) i *množina imenica iz latinskoga i grčkoga* (MNOŽINAI). Dodatno su prikupljeni podaci o spolu te jeziku na kojemu su pisane internetske stranice koje ispitanik posjećuje. Za utvrđivanje pouzdanosti mjernoga instrumenta upotrijebljen je Cronbachov koeficijent interne konzistencije. Pouzdanost je mjernoga instrumenta iznosila $\alpha=0,740$.

Deskriptivna je statistika (medijan, mod, učestalost moda, minimalna vrijednost, maksimalna vrijednost) izračunata za varijable *prijevod rečenice*, *postavljanje pitanja*, *pasivna rečenica*, *kondicionalne rečenice*, *prefiksacija* i *množina imenica iz latinskoga i grčkoga*. Za analizu razlika između nezavisnih skupina ispitanika s obzirom na nezavisne varijable *spol* (muškarci; žene) i *jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje posjećujem* (engleski $n=48$, 53,3%; neki drugi jezik $n=42$, 46,7%) upotrijebljene su dvije statističke metode. Za zavisnu varijablu na kojoj rezultati ispitanika, prema Kolmogorov-Smirnovljevu (K-S) testu ($p \leq 0,05$), nisu odstupali od normalne distribucije, a to je bila varijabla

prijevod rečenice (REČENICA), upotrijebljena je analiza varijance ($p \leq 0,05$). Za analizu razlika između kategorija nezavisnih varijabla na kojima su rezultati ispitanika, prema istome testu normalnosti distribucije, značajno odstupali od normalne distribucije, a to je bio slučaj kod preostalih pet zavisnih varijabla – *postavljanje pitanja (PITANJA)*, *pasivna rečenica (PASREČEN)*, *kondicionalna rečenica (KOREČENI)*, *prefiksacija (PREFIKSI)* i *množina imenica iz latinskoga i grčkoga (MNOŽINAI)*, upotrijebljen je Mann-Whitneyev U test.

U regresijskoj je analizi kao zavisna upotrijebljena varijabla *ukupna ocjena na testu za procjenu gramatičkoga znanja* (1 = 58 ispitanika, 64,4%; 2 = 17 ispitanika, 19%; 3 = 12 ispitanika, 13,3%; 4 = 3 ispitanika, 3,3%), a kao nezavisne varijable one navedene kao zavisne u analizama razlika (*PRIREČEN* – *prijevod rečenice*; *PITANJA* – *postavljanje pitanja*; *PASREČEN* – *pasivna rečenica*; *KOREČENI* – *kondicionalna rečenica*; *PREFIKSI* – *prefiksacija*; *MNOŽINAI* – *množina imenica iz latinskoga i grčkoga*).

3. REZULTATI

Deskriptivna je statistika varijabla prikazana u tablici 1.

Tablica 1. Deskriptivna statistika varijabla

VARIJABLA	Medija n	Mod	Učestalost t moda	Minimalna vrijednost	Maksimalna vrijednost
PRIREČEN	3,5	1	16	0	10
PITANJA	2,5	0	18	0	4
PASREČEN	0	0	58	0	4
KOREČENI	1,5	0	35	0	4
PREFIKSI	1,0	0	26	0	4,5
MNOŽINAI	0	0	47	0	3

Legenda: *PRIREČEN* – *prijevod rečenica*; *PITANJA* – *postavljanje pitanja*; *PASREČEN* – *pasivna rečenica*; *KOREČENI* – *kondicionalna rečenica*; *PREFIKSI* – *prefiksacija*; *MNOŽINAI* – *množina imenica iz latinskog i grčkog*

Obje su analize razlika – i analiza varijance i Mann-Whitneyev U test – pokazale da spol nije bio presudan za gramatičko znanje engleskoga kao stranoga jezika. Drugim riječima, nije dobivena statistički značajna razlika između ispitanika i ispitanica ni u jednome od šest testova gramatičkoga znanja.

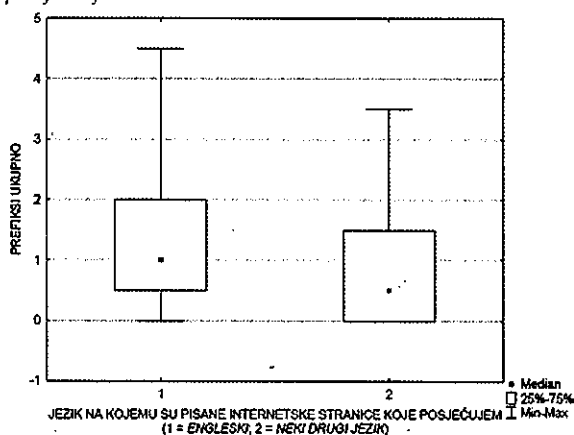
Analiza varijance za zavisnu varijablu *prijevod rečenice (PRIREČEN)* nije pokazala statistički značajnu razliku između skupina ispitanika podijeljenih s obzirom na jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje ispitanici posjećuju. Međutim, Mann-Whitneyevim U testom je dobivena statistički značajna razlika u rješavanju testa u kojemu je trebalo napisati pravilan prefiks ispred zadanih imenica, i to u korist ispitanika koji su posjećivali internetske stranice pisane engleskim jezikom (Tablica 2).

Tablica 2. Rezultati Mann-Whitneyeva U testa s obzirom na nezavisnu varijablu *jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje posjećujem*

VARIJABLA	SUMA RANGO VA - ENG	SUMA RANGO VA - DRUGI	U	Z	p	Z-adjuste d	p	2*1 side d
PITANJA	2360,500	1734,500	831,500	1,427	0,153	1,444	0,149	0,154
PASREČEN	2337,000	1758,000	855,000	1,237	0,216	1,447	0,148	0,219
KOREČENI	2291,000	1804,000	901,000	0,865	0,387	0,919	0,358	0,391
PREFIKSI	2454,500	1640,500	737,500	2,188	0,029	2,231	0,026	0,028
MNOŽINAI	2229,000	1866,000	963,000	0,364	0,716	0,406	0,685	0,720

Legenda: ENG – engleski jezik; DRUGI – drugi jezici; PITANJA – postavljanje pitanja; PASREČEN – pasivna rečenica; KOREČENI – kondicionalna rečenica; PREFIKSI – prefiksacija; MNOŽINAI – množina imenica iz latinskog i grčkog

Na slici 1 prikazani su medijani rezultata zadataka na testu s prefiksima za svaku od dvije kategorije – *engleski* i *neki drugi jezik* – nezavisne varijable *jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje posjećujem*.

Slika 1. Medijani kategorija *engleski* i *neki drugi jezik* nezavisne varijable *jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje posjećujem*

Regresijska je analiza pokazala postojanje statistički značajne multiple korelacije ($R=0,891$; $R^2=0,794$; $F(6,83)=53,311$; $t(83)=3,944$; $p=0,000$). Varijable *prijevod rečenice* (PRIREČEN), *pasivna rečenica* (PASREČEN), *prefiksacija* (PREFIKSI) i *množina imenica* (MNOŽINAI) pokazale su se najvažnijima za ukupno gramatičko znanje u engleskome kao stranome jeziku (Tablica 3).

Tablica 3. Rezultati regresijske analize

VARIJABLA	BETA	STANDARDNA POGREŠKA BETE	B	STANDARDNA POGREŠKA B-a	t(83)	p
Intercept			0,409	0,104	3,944	0,000
PRIREČEN	0,430	0,069	0,132	0,021	6,217	0,000
PITANJA	0,054	0,060	0,034	0,038	0,895	0,373
PASREČEN	0,350	0,059	0,230	0,039	5,958	0,000
KOREČENI	0,094	0,057	0,074	0,045	1,648	0,103
PREFIKSI	0,150	0,062	0,116	0,048	2,416	0,018
MNOŽINAI	0,134	0,056	0,162	0,067	2,401	0,019

Legenda: PRIREČEN – prijevod rečenice; PITANJA – postavljanje pitanja; PASREČEN – pasivna rečenica; KOREČENI – kondicionalna rečenica; PREFIKSI – prefiksacija; MNOŽINAI – množina imenica iz latinskog i grčkog

4. RASPRAVA

Kao i u prethodnim istraživanjima na populaciji studenata kineziologije (Omrčen i Bosnar, 2008a, 2008b, 2010), ni u ovome nisu dobivene statistički značajne razlike između ispitanika i ispitanica. Navedena su se dosadašnja istraživanja, istina, u najvećoj mjeri bavila poznavanjem vokabulara, ali je znakovito da razlika u jezičnome znanju izostaje i u gramatičkome aspektu. Drugim riječima, rezultati s obzirom na navedenu nezavisnu varijablu nisu bili neočekivani. Izostanak razlike u gramatičkome znanju između muškaraca i žena možda bi se mogao objasniti nekim već do sada iznijetim pretpostavkama. Jedna se od njih ogleda u tome da su studentice i studenti kineziologije po mnogočemu, pa stoga i po verbalnim vještinama, vjerojatno sličnije jedni drugima nego svojim ženskim, odnosno muškim kolegama, studenticama i studentima s fakulteta drugih stručnih orijentacija. Sličnost je, za pretpostaviti je, osim što je rezultat općega trenda nestajanja razlika između muškaraca i žena u brojnim sferama, i rezultat toga da studenti

kineziologije možda češće od svojih kolegica čitaju sportske časopise, tekstove sa sportskim temama na internetskim stranicama te stručnu i znanstvenu literaturu na engleskome jeziku, te su na taj način 'nadoknadili' razliku u jezičnim vještinama za koju se tradicionalno smatra kako postoji između dva spola, i to u korist žena.

Statistički su značajne razlike, međutim, dobivene za zavisnu varijablu *prefiksacija* između dvije kategorije na nezavisnoj varijabli *jezik na kojemu su pisane internetske stranice koje posjećujem*. Činjenicu da su ispitanici koji posjećuju internetske stranice pisane engleskim jezikom bolje poznavali prefikse koje je valjalo dodati zadanim imenicama nije teško objasniti. Moguće je da su ispitanici koji su posjećivali internetske stranice na engleskome jeziku počeli usvajati pojedine gramatičke konstrukcije, u ovome slučaju prefikse, i prije nego što će se s njima sustavno, unutar nastave engleskoga kao stranoga jezika struke, susresti na trećoj studijskoj godini. Dobiveni rezultat pokazuje da se posjećivanje internetskih stranica pokazalo korisnim dodatnim načinom učenja stranoga jezika, ali samo za jedan segment gramatičkoga znanja.

Prema rezultatima regresijske analize, uspješnost u prevođenju rečenica s engleskoga na hrvatski jezik, u pretvaranju aktivnih u pasivne rečenice, u poznavanju prefiksa te tvorbe množine imenica podrijetlom iz latinskoga i grčkoga jezika pokazali su se najvažnijima za uspjeh na instrumentu za procjenu gramatičkoga znanja iz engleskoga jezika. Ti bi se rezultati mogli objasniti na sljedeći način.

Prevođenje rečenica zahtijeva poznavanje kako vokabulara, tako i sintaktičkih okvira. Drugim riječima, razina znanja stranoga jezika potrebna za njihovo prevođenje nije samo izdvojeno poznavanje pojedinih segmenata, već se radi o znanju koje je kombinacija poznavanja značenja vokabulara i složenih odnosa među riječima u rečeničnoj strukturi, što ukazuje na važnost povezivanja poučavanja vokabulara sa znanjem morfologije (Schmitt, 2000). Slično je i s poznavanjem značenja prefiksa i obrazaca njihova slaganja s pojedinim leksemima u novu cjelinu. Taj je test primjer za provjeru tzv. *gramatikaliziranoga leksika* (pojam koji je upotrijebio Lewis, 1993:89). Pretvaranje aktivnih rečenica u pasivne također je pokazatelj više razine jezičnoga znanja, pri čemu važnu ulogu igra poznavanje odnosa subjekt—vršitelj radnje—objekt. Pokazatelj više razine znanja je i poznavanje tvorbe množina, u engleskome jeziku, imenica preuzetih iz

latinskoga i grčkoga jezika, i to stoga što za neke od njih nije dovoljno poznavati (samo) englesko pravilo tvorbe pravilne množine imenica.

Zanimljivo je da se rezultati na testu *kondicionalne rečenice* nisu pokazali značajnima za uspjeh na instrumentu za procjenu gramatičkoga znanja, iako bi bilo za očekivati suprotno kada se radi o poznavanju načina izricanja uzročno-posljedičnoga odnosa koji je jedan od odnosa među pojavama i kao takav je predmetom istraživanja u svim nomotetskim znanostima. Međutim, statistička je snaga te varijable u ovome istraživanju izostala. S obzirom na to da rješavanje zadataka iz toga testa podrazumijeva poznavanje glagolskih vremena u engleskom jeziku, moguće je da su značajnost navedene varijable iscrpile druge varijable u kojima je poznavanje glagolskih vremena također bilo važno.

Stoga se može pretpostaviti da je za postavljanje pitanja na zadanu rečenicu te za stavljanje zadanoga glagola u pravilno glagolsko vrijeme u kondicionalnim rečenicama potrebna nešto niža razina gramatičkoga znanja nego za rješavanje zadataka vezanih za druge gramatičke konstrukcije, barem što se tiče mjernoga instrumenta u ovome radu. Naime, „kada se manje uobičajeni obrasci gramatičke strukture kombiniraju s velikom količinom stručnoga vokabulara, a što je često slučaj u engleskome kao jeziku struke, rezultat je oštro povećanje teškoće razumijevanja“ (Crystal, 2002:373). I postavljanje pitanja na zadanu rečenicu i stavljanje zadanoga glagola u pravilno glagolske vrijeme u kondicionalnim rečenicama mogu se riješiti primjenom gramatičkoga znanja, odnosno morfoloških i sintaktičkih predodžba, u kombinaciji s relativno niskom razinom leksičkoga znanja potrebnoga za rješavanje zadataka u ostalim testovima.

Bilo bi moguće zaključiti da u poučavanju engleskoga kao stranoga jezika struke treba istodobno poučavati i vokabular i gramatiku (Bergovec, 2007), odnosno da poučavanje vokabulara, kako kaže Schmitt (2000), valja povezati sa znanjem morfologije. Drugim riječima, a u skladu s mišljenjem koje iznose Özkan i Kesen (2009), poučavanje gramatike igra važnu ulogu u ovladavanju stranim jezikom.

5. ZAKLJUČAK

Prva je hipoteza u ovome istraživanju o postojanju razlika između studenata i studentica s jedne strane i, s druge, između ispitanika koji

posjećuju internetske stranice pisane engleskim jezikom i onih koji posjećuju stranice pisane nekim drugim jezikom samo djelomično potvrđena. Usprkos tradicionalnome shvaćanju da su žene bolje u verbalnim vještinama od muškaraca, istraživanja na populaciji studenata ne potvrđuju to uvriježeno mišljenje. Stoga u poučavanju engleskoga kao stranoga jezika struke spol studenata neće biti važan za poučavanje gramatike, odnosno za odabir gramatičkih konstrukcija koje će se obrađivati tijekom nastave. Međutim, studente valja poticati da čitaju internetske stranice pisane engleskim jezikom jer su rezultati pokazali kako to pozitivno utječe na jedan segment gramatičkoga znanja, a to je poznavanje prefiksa. Pritom bi studente svakako valjalo uputiti na one internetske stranice koje se bave za njih zanimljivim kineziološkim temama, što bi kao posljedicu imalo dvostruku korist – pomoć u ovladavanju i drugim gramatičkim konstrukcijama u engleskome kao stranome jeziku struke i, možda, stjecanje novih spoznaja vezanih za sam sadržaj struke.

Što se tiče druge hipoteze u ovome istraživanju, rezultati su pokazali da doista postoje gramatičke konstrukcije čije poznavanje igra značajniju ulogu u ukupnome gramatičkome znanju od poznavanja nekih drugih konstrukcija. Pritom poznavanje tih gramatičkih konstrukcija podrazumijeva višu razinu leksičkoga znanja, ali i višu razinu međusobnoga odnosa leksičkoga i gramatičkoga znanja. Poznavanje aktivnih i pasivnih rečeničnih struktura, kao i poznavanje značenja pojedinih prefiksa te poznavanje kolokacijskih odnosa u koje pojedini prefiksi mogu ući s raznim osnovama, poznavanje množina imenica podrijetlom iz latinskoga i grčkoga te uspješnost u prevođenju rečenica sa stranoga na materinski jezik pokazali su se važnim za gramatičko znanje. Stoga tijekom kolegija u kojemu se poučava engleski kao strani jezik struke valja dodatno poraditi na poučavanju vokabulara kroz navedene gramatičke konstrukcije.

Međutim, s obzirom na određena ograničenja analize u ovome radu, u budućnosti bi valjalo provesti daljnja istraživanja gramatičkoga znanja kako bi se dobio što bolji uvid i u neke druge čimbenike koji igraju važnu ulogu u ovladavanju onim gramatičkim znanjem i onom razinom toga znanja koji su potrebni za cjelokupno ovladavanje engleskim kao stranim jezikom struke na tercijarnoj razini obrazovanja.

LITERATURA

- Allen, D. (2009): *A study of the role of relative clauses in the simplification of new texts for learners of English*, System 37, 585-599.
- Bergovec, M. (2007): *Leksički pristup u nastavi stranih jezika*, LAHOR 3, 53-66.
- Carlson, K., Frazier, L., Clifton, Ch. Jr. (2009): *How prosody constrains comprehension: A limited effect of prosodic packaging*, Lingua 119, 1066-1082.
- Christianson, K., Hollingworth, A., Halliwell, J.F., Ferreira, F. (2001): *Thematic roles assigned along the garden path linger*, Cognitive Psychology 42, 368-407.
- Crystal, D. (2002): *The Cambridge encyclopedia of the English language*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Felty, R.A. (2007): *Context effects in spoken word recognition of English and German by native and non-native listeners*. (Doktorski rad) Michigan.
- Ferreira, F., (2003): *The misrepresentation of noncanonical sentences*, Cognitive Psychology 47, 164-203.
- Hill, J. (2001): *Revising priorities: From grammatical failure to collocational success*. U: Lewis, M. (ur.), Teaching collocation. Further developments in lexical approach: London, LTP Teacher raining, 47-69.
- Hu, G. (2011): *Metalinguistic knowledge, metalanguage, and their relationship in L2 learners*, System 39, 63-77.
- Lewis, M. (1993): *The lexical approach*. London, Language Teaching Publications.
- Mellow, J.D. (2008): *The emergence of complex syntax: A longitudinal case study of the ESL development of dependency resolution*, Lingua 118, 499-521.
- Omrčen, D., Bosnar, K. (2008a): *Assessing ESP in kinesiology students*. U: Milanović, D., Prot, F. (ur.), Proceedings book of the 5th international scientific conference on kinesiology "Kinesiology research trends and applications" Zagreb, Faculty of Kinesiology, University of Zagreb, 723-727.
- Omrčen, D., Bosnar K. (2008b): *The comparison of two forms of standard examination tests in ESP for the students of kinesiology*. U: Orthaber, S., Vičić, P. (ur.), Proceedings CD of the international language conference "The importance of learning professional foreign languages for communication between cultures" Celje-Krško, University of Maribor, Faculty of Logistics, 1-16.
- Omrčen, D., Bosnar, K. (2010): *Gender stereotyping bias – assessment of the swimming and underwater diving vocabulary knowledge in English as a foreign language in kinesiology*. U: Vičić, P., Orthaber, S. (ur.), Proceedings of the International Language Conference on the Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication Between Cultures Celje, Faculty of Logistics, 1-6.
- Özkan, Y., Kesen, A. (2009): *The third way in grammar instruction*. Procedia Social and Behavioral Sciences, 1, World Conference on Educational Sciences, 1931-1935.
- Phipps, S., Borg, S. (2009): *Exploring tensions between teachers' grammar teaching beliefs and practices*, System 37, 380-390.
- Roland, D., Dick, F., Elman, J.L. (2007): *Frequency of basic English grammatical structures: A corpus analysis*, Journal of Memory and Language 57, 348-379.

- Sanford, A.J., Sturt, P. (2002): *Depth of processing in language comprehension: not noticing the evidence*, Trends in Cognitive Sciences 6, 382-386.
- Sato, Y. (2010): *Complex phrase structures within morphological words: Evidence from English and Indonesian*, Lingua 120, 379-407.
- Schmitt, N. (2000): *Vocabulary in language teaching*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Teruya, K. (2009): *Grammar as a gateway into discourse: A systemic functional approach to SUBJECT, THEME, and logic*, Linguistics and Education 20, 67-79.
- Wang, Y., Bai, Y. (2007): *A corpus-based syntactic study of medical research articles*, System 35, 388-399.
- Ye, Zh., Zhou, X. (2009): *Executive control in language processing*, Neuroscience and Biobehavioral Reviews 33, 1168-1177.
- Ying, H.G. (2005): *Second language learners' interpretation of reflexive anaphora in VP-ellipsis: A relevance theory perspective*, Language Sciences 27, 551-570.

GRAMMATICAL KNOWLEDGE OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN MALE AND FEMALE STUDENTS OF KINESIOLOGY

Lexical knowledge is inseparable from grammatical knowledge, so that the teaching of English as a foreign language should be directed towards the acquisition of both types of knowledge. The aim of the analysis was to identify any possible differences between independent groups of subjects with regard to gender and language in which web-sites visited by the subjects are written as well as to determine the grammatical constructions the knowledge of which is important for the success in a grammar test. The sample consisted of 90 third-year students with the Faculty of Kinesiology University of Zagreb, and the measurement instrument, used for the assessment of grammatical knowledge of English as a foreign language, consisted of six tests. Analysis of variance and Mann-Whitney U test were used to identify differences between the categories in the variables gender and language in which web-sites visited by the subjects are written. The results showed that gender was not decisive for grammatical knowledge of the English as a foreign language, whereas the subjects who visited the web-sites written in English achieved better results in the test in which they were required to write a correct prefix before a given noun than those who visited the web-sites written in other

languages. Regression analysis pointed to the importance of knowledge of grammatical structures which imply higher levels of lexical knowledge, but also to the importance of higher levels of interrelationship between lexical and grammatical knowledge for the total grammatical knowledge.

Key words: grammar, knowledge, vocabulary, foreign language